

Indhold

PAPYRUS 41. årgang, nr. 2 2021

4 Trægudinder
Lise Manniche

22 Rodin og Ægypten
Christine Horwitz Tommerup og Tine Bagh

30 Tal og tro – og vandforsyning
Paul John Frandsen

38 DÆS-seminar
Lise Manniche

40 Boganmeldelse
Tage Petersen

45 Siden sidst
Louise Alkjær

Detalje af træ-
gudinde på
shabti-skrin i
Museo Egizio,
Turin. Foto LM.

OM FORFATTERNE

Louise Alkjær, cand. mag., underviser på Folkeuniversitetet

Tine Bagh, PhD, museumsinspektør på Glyptoteket

Paul John Frandsen, mag. art., lektor emeritus på Københavns Universitet

Christine Horwitz Tommerup, museumsinspektør på Glyptoteket

Lise Manniche, mag.art., PhD, ekstern lektor emeritus på Københavns Universitet

Tage Petersen, PhD i religionshistorie

ENGLISH ABSTRACTS

Tree goddesses

Lise Manniche

To an Egyptian artist, combining disparate elements to present the visual image of a deity was second nature, and with a little help we, too, seem to accept the result quite readily. The appearance of the tree goddess as a motive, on the other hand, has provoked few comments in literature, these being mostly restricted to discussing the identity of the goddesses involved and their obvious role as providers of food and drink in the Hereafter. This article examines how the idea of a tree turned goddess was first expressed visually in the Old Kingdom; explored imaginatively during the 18th dynasty with the body of the goddess being integrated in the tree; generally simplified in the 19th dynasty; and repeated in its more static form until Graeco-Roman times.

The Egyptian collection of Auguste Rodin

Christine Horwitz Tommerup and Tine Bagh

Rodin, the sculptor (1840-1917) collected an impressive amount of ancient Greek and Egyptian antiquities, and he did so with two specific aims in mind: on the one hand he appreciated and exalted the ancient works of art for their own sakes, on the other he deconstructed them in order to re-use them as spare parts in or juxtaposed with his own works. An exhibition in the Ny Carlsberg Glyptotek in 2021 presented Rodin's interaction with Egyptian sculpture in particular, revealing an intriguing rapport between sculptors millennia apart. Rodin never visited Egypt, and his collection was built at auctions or through dealers in Paris and Cairo.

Faith and figures – and water supply

Paul John Frandsen

Shenute, abbot of the White Monastery in Upper Egypt, achieved lasting fame not only as a spiritual leader of his 4th century convent in Upper Egypt, but also as an administrator of a large number of migrants in search of a safe haven at its walls. The incident presented a logistical challenge and has prompted modern researchers to investigate the resources of the monastery and, as a follow-up, providing an assessment of the number of inhabitants of this and the neighbouring Red Monastery and the nunnery at Atripe. Having revised the available textual and archaeological evidence combined with minimum requirements for survival supplied by the WHO and data obtained during WW II, Frandsen takes a critical look at the results obtained so far.

PAPYRUS udgives af

Dansk Ægyptologisk Selskab

c/o Carsten Niebuhr Afdelingen
ToRS
Københavns Universitet Amager
Karen Blixensvej 4, bygning 10
2300 København S

Hjemmeside: www.daes.dk

DÆS e-mail: mail@daes.dk

Papyrus e-mail: lise@mannique.org

Bank: Danske Bank
1551-0007347383

Bestyrelse

Tine Bagh (formand)
Else Steenberg (sekretær)
Louise Alkjær
Diana H. Barfod (kasserer)
Paul John Frandsen
Mette Gregersen (næstformand)
Ole Herslund
Mette Holst
Merete Allen Jensen
Lise Manniche
(Papyrus-redaktør)
Elin Rand Nielsen (webmaster)

PAPYRUSredaktion

Lise Manniche (ansv.)
Louise Alkjær
Elin Rand Nielsen
Rune Nyord

Grafisk design: Merete Allen Jensen

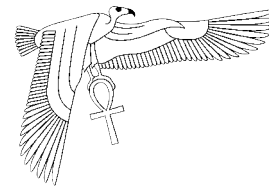
Tryk: P.E. Offset, Varde

Papyrus udgives med støtte fra
Kulturministeriets Tidsskrift-
støtteudvalg.
Eftertryk kun tilladt med skriftlig
tilladelse fra redaktion og forfattere.
ISSN 0903-4714

Omslagsbilleder

Forsiden: Detalje af trægudinde på
kiste i Glyptoteket ÆIN 1069.
Foto Ole Haupt.
Bagsiden: Kulisse til og skulptur fra
Rodin-udstillingen på Glyptoteket.
Foto LM.

Redaktionelt

Det ældste registrerede, levende træ i verden var et omkring 5000 år gammelt pinjetræ (*Pinus longaeva*), der voksede i “den nye verden” i Nevada (fældet i 1964). Det har været en lille splejs, dengang historisk tid i Ægypten tog sin begyndelse. I ørkenen langs Nilen kan man se rester af forstenede træstammer, som er mere end 30 millioner år gamle! Så langt tilbage skal vi ikke i dette nummer af Papyrus, men redaktøren vil til gengæld præsentere træer, der af en eller anden grund gjorde opmærksom på sig selv og fik mennesker til at give dem særlig status. “Hellige træer” fandtes over alt i landet, og dem er der allerede skrevet artikler om. Her gælder det træer, der blev gudinder – eller gudinder, der blev træer, i og med at deres krop var halvt træstamme, halvt kvindekrop. Dette koncept har givet kunstnerne en særlig udfordring, når de skulle visualisere det, men det mestrede de naturligvis hurtigt, selv om de med tiden foretrak en mere enkel løsning med at afbilde gudindefiguren stående foran et træ i stedet for inkorporeret i det.

I sommeren 2021 kørte der en spændende udstilling på Glyptoteket om billedhuggeren Auguste Rodin (1840-1917) og hans samling af ægyptisk kunst. Tine Bagh og Christine Horwitz Tommerup (med speciale i dansk og fransk kunst) var kuratorer, og det var nærliggende at bede dem om at skrive om emnet specielt til Papyrus. Det var interessant på udstillingen at se, hvordan Rodins egne og de ægyptiske skulpturer spillede sammen, og hvis ikke man anskaffede kataloget, er der her en mulighed for at forstå, både hvad der lå bag udstillingen som sådan og at læse om Rodins bevæggrunde for at skabe samlingen, som har hjemme i Paris.

Paul John Frandsen har netop udgivet et mammutværk om *De kristne ægyptere*, anmeldt her i bladet. Han har taget et af emnerne i bogen op: kan man beregne antallet af munke og nonner i de tre klostre nær byen Sohag i Øvreægypten, som Shenute var forstander for? Her kommer klostrenes vandforsyning ind i billedet. Brøndenes kapacitet kan udregnes og sammenholdes med arkæologiske og tekstuelle data, som igen kan relateres til moderne retningslinjer for minimumsmængde vand pr person og oplysninger fra forholdene omkring soldaternes vandrationer under 2. Verdenskrig. Det er ganske kompliceret, og resultatet kan ikke stå alene uden kommentarer, og dem leverer forfatteren i denne artikel.

Ud over den fyldige boganmeldelse byder bladet på omtale af vores internationale lørdagsseminar om Bes i september og naturligvis ‘Siden sidst’ med nyt og uddybende kommentarer fra den ægyptologiske scene.

LM